Raadsvoorstel en -besluit

2026-0113506

Ramon Pardo Kruidenier
Afdeling: Staf
16/10/26
Begroting 2027 - versie raad.pdf

Begroting 2027

Aan de leden van de raad,

Het college van burgemeester en wethouders stelt u voor op grond van artikel 189 en 190 van de Gemeentewet te besluiten:

1. de bestemmingsreserve college uitvoeringsprogramma in te stellen en deze te doteren voor een bedrag van € 2.043.000;
2. de bestemmingsreserve Veerkrachtige buurten te hernoemen naar bestemmingsreserve Buurtbloeiers;
3. de begroting 2027 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenbegroting 2028-2030.

De secretaris, De burgemeester,

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier, De voorzitter,

Toelichting

Inleiding

Met dit raadsvoorstel ontvangt u de begroting 2027 van de gemeente Zwijndrecht. De begroting 2027 is de eerste begroting als uitwerking van het raadsprogramma '*Samen Vooruit*'. De begroting 2027 is daarmee de concrete uitwerking van het drieluik 'De Staat van Zwijndrecht 2026', het raadsprogramma '*Samen vooruit*' en het college uitvoeringsprogramma.

Financieel gezien presenteren wij voor 2027 een begroting die in evenwicht is. Dat is geen vanzelfsprekendheid gebleken. Niet alle financiële kaders uit de kaderbrief zijn door onze toezichthouder, de provincie, als acceptabel beoordeeld. Dit vroeg om een heroriëntatie op de begroting: niet langer toewerken naar evenwicht in de komende jaren, maar al in 2027. Evenwicht in de begroting hebben we bereikt door meevallers en technische correcties alsnog te verwerken. Daarnaast daalt de afvalstoffenheffing niet, ondanks lagere kosten, omdat we ook een deel van de btw-kosten vanaf 2027 meenemen in het tarief.

Lopende werkzaamheden en ambities

Met de begroting 2027 legt het college de activiteiten en middelen voor het komende jaar aan uw raad voor. De begroting bestaat voor een belangrijk deel uit onze lopende werkzaamheden: de dagelijkse dienstverlening, wettelijke taken, bestaande voorzieningen en de uitvoering van eerder vastgesteld beleid. Daarmee zorgen we voor continuïteit in wat inwoners, ondernemers en organisaties van de gemeente mogen verwachten.

Daarnaast maken we in deze begroting zichtbaar welke activiteiten uit het college uitvoeringsprogramma in 2027 starten of worden uitgevoerd. De activiteiten uit het college uitvoeringsprogramma voor 2027 zijn in de begrotingsprogramma's herkenbaar opgenomen onder 'Wat gaan we hiervoor doen?'. Ze zijn hierin oranje gemarkeerd. Daarnaast is de planning van het college uitvoeringsprogramma integraal opgenomen in de bijlage bij deze begroting (bijlage uitvoeringsplanning 2026-2030) Het college uitvoeringsprogramma geeft richting aan de uitvoering van het raadsprogramma. Ook lopende activiteiten die niet rechtstreeks zijn gekoppeld aan de opdrachten uit het raadsprogramma, kunnen bijdragen aan het behalen van de ambities en doelstellingen uit dat programma. De begroting brengt deze ambities en onze lopende werkzaamheden samen.

Financiële vertaling van het college uitvoeringsprogramma

Aan het college uitvoeringsprogramma als geheel zijn vooralsnog geen afzonderlijke financiële middelen gekoppeld. Op veel onderwerpen is eerst kaderstelling door uw raad nodig voordat we de benodigde middelen kunnen ramen. Als voor deze onderwerpen aanvullende middelen nodig zijn dan vindt de financiële vertaling plaats binnen de reguliere planning- en control cyclus, in beginsel bij de kadernota. Zo kan uw raad de voorstellen in samenhang met de financiële positie van de gemeente afwegen. Daarmee blijven uw kaderstellende rol en budgetrecht geborgd. De activiteiten uit het college uitvoeringsprogramma die starten in 2027 kosten geen extra geld en zijn daarom niet financieel vertaald naar de begroting 2027.

Vier concrete financiële voorstellen

Voor vier programma's stellen we in deze begroting al middelen voor: weerbaarheid, economie, duurzaamheid en Buurtbloeiers. Drie programma's zijn al in de vorige raadsperiode gestart met tijdelijke middelen, namelijk economie, duurzaamheid en Buurtbloeiers. We willen de continuïteit van deze programma's waarborgen en zetten daarvoor eerst de beschikbare middelen uit bestaande bestemmingsreserves in, rekening houdend met de verplichtingen die daarop rusten.

In totaal stellen we voor om **€ 2,043 miljoen uit de beschikbare ruimte in de Algemene Reserve te reserveren voor deze vier onderwerpen in de meerjarenbegroting 2027–2030**. Hiermee is niet het volledige College Uitvoeringsprogramma voor de komende vier jaar gefinancierd.

Verdere afweging bij de Kadernota 2028

Bij de Kadernota 2028 volgt de verdere financiële vertaling van het college uitvoeringsprogram, in samenhang met de actuele financiële positie van de gemeente. De gemeenteraad kan dan een integrale afweging maken voor 2028 en de daaropvolgende jaren. Deze werkwijze wordt uitgelegd in het hoofdstuk ‘’Financiën: ambitie en financiële verantwoordelijkheid’’ in het college uitvoeringsprogramma en aan het begin van deze inleiding.

Beoogd effect

Een vastgestelde (door de raad) en goedgekeurde (door de provincie) begroting zodat we in 2027 aan de slag kunnen met de uitvoering van het raadsprogramma 2026-2030 Zwijndrecht Samen Vooruit.

Argumenten

1.1 Het is de bevoegdheid van de raad om een reserve in te stellen

In deze begroting doet het college u het voorstel om op een viertal concrete programma’s, die in de vorige raadsperiode zijn gestart met tijdelijke middelen (weerbaarheid, economie, duurzaamheid en Buurtbloeiers), een raming te doen zodat de financiële impact in de begroting helder is en de continuïteit van deze programma’s wordt geborgd. We zetten daarvoor eerst de beschikbare middelen uit bestaande bestemmingsreserves in, rekening houdend met de verplichtingen die daarop rusten.

In deze begroting vragen we een bedrag van in totaal € 2,043 miljoen vanuit de bestaande ruimte in de Algemene Reserve toe te wijzen aan 4 onderwerpen in de meerjarenbegroting 2027-2030. De Algemene Reserve blijft genoeg middelen bevatten voor het afdekken van het gemeentelijk risicoprofiel. Afhankelijk van de uitkomst van het door de raad gewenste ambitieniveau kunnen er op onderwerpen meer middelen nodig zijn. Dat geven we dan een plek via de reguliere P&C-cyclus (voornamelijk de jaarlijkse Kadernota).

1.2 *De raad bepaalt de spelregels over het gebruik van de reserve volgens de regels van onze Nota Reserves en Voorzieningen*

De volgende spelregels worden vastgelegd. De eerste en maximale omvang van de reserve is € 2.043.000. Het bestedingsdoel betreft de uitgaven zoals benoemd in het CUP, meer specifiek de beleidsdoelen Weerbare Samenleving, Programma Economie, Duurzaamheidsprogramma respectievelijk Buurtbloeiers. De onttrekking aan de reserve geschiedt jaarlijks op basis van de daadwerkelijk gedane uitgaven. De reserve wordt opgeheven indien deze leeg is; een restantsaldo wordt toegevoegd aan de algemene middelen. De verwachting is dat de reserve gedurende de jaren 2027-2030 in gebruik zal zijn, gedurende de looptijd van het college uitvoeringsprogramma .

2.1 *Wijzigen van reserves is het exclusieve domein van de raad*

Voor de herkenbaarheid van de reserve en het doel dat deze dient, wordt voorgesteld om de naam aan te passen naar reserve Buurtbloeiers. Hiertoe is een expliciet besluit van de raad noodzakelijk. Dit besluit wijzigt alleen de naam van de reserve en anders niets.

3.1 Vaststellen van de begroting 2027 valt binnen het budgetrecht van de raad

Het startpunt voor de begroting is de kaderbrief 2027 waarin college aan de raad heeft verteld hoe we tot een begroting komen die financieel in evenwicht is. Het opstellen van een begroting is een proces van meerdere maanden. De wereld staat ondertussen niet stil. Dit betekent dat altijd dingen gebeuren die het financiële beeld zoals dat voor de zomer bekend was, veranderen. In de begroting zijn ontwikkelingen die zich sinds de kaderbrief hebben voorgedaan verwerkt. Sluit de begroting niet, dan zijn de inkomsten en uitgaven niet in evenwicht. Dan wordt Zwijndrecht verplicht om maatregelen te gaan nemen om dat alsnog voor elkaar te krijgen.

3.2 Er zijn maatregelen nodig om tot een sluitende begroting te komen in 2027

De belangrijkste wijziging ten opzichte van de kaderbrief 2027 in het meerjarenperspectief heeft betrekking op WMO Huishoudelijke Hulp. Zoals in de kaderbrief is aangegeven, ging Zwijndrecht ervan uit dat deze taak per 2029 wordt beëindigd, in lijn met het beleidsvoornemen van het kabinet. Omdat de uitvoering van deze taak voor de gemeente per saldo verlieslatend is, leidt het beëindigen

ervan tot een financieel voordeel. De provincie heeft de raad vanuit haar toezichthoudende rol laten weten dat zij dit voordeel niet accepteert als structurele bate in de begroting en deze post zal corrigeren bij de beoordeling van ons structurele begrotingssaldo. Deze correctie heeft direct tot gevolg dat de begrotingsjaren 2029 en 2030 niet langer in evenwicht zijn. Het college heeft ervoor gekozen deze correctie niet af te wachten, maar deze al in voorliggende begroting te verwerken.

Dit leidde tot het beeld van een begroting die in geen enkel jaar in evenwicht is. Dat betekent dat we alsnog voor een bezuinigingsoperatie zouden komen te staan, waarbij geen zicht was op het sluitend krijgen van de jaren 2029 en verder, het uitgangspunt bij onze kaderbrief.

Om te voldoen aan het beleidsdoel "baas in eigen portemonnee" heeft het college zich gericht op het sluitend krijgen van het jaar **2027** in deze begroting. Dat evenwicht wordt bereikt door een aantal meevallers en technische correcties. Ook daalt de afvalstoffen heffing niet, ondanks lagere kosten, omdat we ook een deel van de BTW-kosten vanaf 2027 meenemen in het tarief. In de inleiding van de begroting wordt een en ander nader toegelicht.

3.3 De Begroting 2027 is in evenwicht

Hieronder is in de tabel cijfermatig weergegeven hoe dat evenwicht eruit ziet, afgezet tegen het evenwicht zoals dat in de kaderbrief aan de raad is medegedeeld.

Begroting in evenwicht	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Resultaat bij kaderbrief 2027	**-1.789**	**-1.243**	**624**	**118**
Effect van (nieuwe) ontwikkelingen	1.029	148	-1.765	-1.604
Effect maatregelen voor evenwicht in de begroting	946	154	500	500
Resultaat van deze begroting	**186**	**-941**	**-641**	**-986**
Structureel begrotingsevenwicht	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Invloed van incidentele baten en lasten op het resultaat van de begroting	485	499	112	356
Structureel resultaat	**671**	**-442**	**-529**	**-630**

Kanttekeningen

De begroting wordt nog getoetst door de provincie op naleving van de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en haar eigen regelgeving rondom financieel toezicht. Afhankelijk van die toets, spreekt ze repressief of preventief toezicht uit. Preventief toezicht betekent dat de gemeente vooraf toestemming nodig heeft voor het doen van uitgaven. Repressief toezicht is de norm; dan kunnen we de begroting en het raadsprogramma zonder tussenkomst van de provincie uitvoeren.

Extern draagvlak

nvt

Duurzaamheid

In de begroting is rekening gehouden met het programma Duurzaamheid, als onderdeel van het begrotingsprogramma 6. Daarnaast overal waar duurzaamheid een rol speelt, zoals duurzaamheid in de investeringen voor de buitenruimte.

Aanpak/uitvoering/evaluatie

De begroting wordt geagendeerd voor de gemeenteraadsvergadering op 10 november 2026. Na de raadsvergadering wordt de begroting met bijlagen voor de wettelijke datum van 15 november bij de provincie ingediend. Vervolgens ontvangen we eind 2026 het formele besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland over het geldende toezichtsregime (repressief of preventief).

Communicatie/publicatie/participatie
De kernpunten uit de begroting worden verwerkt in een begroting in het kort (infographic) voor interne en externe communicatie. Na vaststelling van de begroting wordt deze begroting in het kort gepubliceerd in de Brug.

Personeel/organisatie/SCD
nvt

Financiën
Met de vaststelling van de Begroting 2027 stelt de raad de totale omvang van de lasten, baten én reservemutaties op het niveau van de programma's vast:

	Begroting 2027		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**
Programma's			
1 Sterke sociale basis in de Zwijndrechtse wijken	-64.086	5.127	-58.960
2 Ruimte om te wonen	-30.062	21.080	-8.982
3 Bestaanszekerheid: van rondkomen naar vooruitkomen	-42.547	25.851	-16.696
4 Samen Veilig Vooruit, sterke buurten, duidelijke grenzen	-6.004	27	-5.977
5 Economische kracht en werkgelegenheid	-2.164	1.236	-929
6 Bereikbare en duurzame leefomgeving	-37.784	20.106	-17.678
7 Dienstverlenende gemeente en bestuur	-7.036	1.149	-5.887
Subtotaal programma's	*-189.684*	*74.576*	*-115.109*
Algemene dekkingsmiddelen			
Lokale heffingen	0	14.108	14.108
Algemene uitkering	0	117.486	117.486
Dividend	0	829	829
Saldo van de financieringsfunctie	133	64	196
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	*133*	*132.487*	*132.619*
Financiën	-1.958	272	-1.686
Overhead	*-15.960*	*158*	*-15.802*
Vennootschapsbelasting	*-26*	*0*	*-26*
Saldo van baten en lasten	**-207.495**	**207.491**	**-4**
Mutaties reserves			
1 Sterke sociale basis in de Zwijndrechtse wijken	0	0	0
2 Ruimte om te wonen	-936	973	37
3 Bestaanszekerheid: van rondkomen naar vooruitkomen	0	0	0
4 Samen Veilig Vooruit, sterke buurten, duidelijke grenzen	0	0	0
5 Economische kracht en werkgelegenheid	0	0	0
6 Bereikbare en duurzame leefomgeving	-500	296	-204
7 Dienstverlenende gemeente en bestuur	0	13	13
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Financiën	-2.043	2.043	0
Overhead	0	344	344
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	*-3.479*	*3.670*	*191*
Resultaat	**-210.974**	**211.161**	**187**

- = Nadelig / + = Voordelig x€1.000

Wijken de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven af van de genoemde budgetten, dan moet het college de raad informeren volgens de spelregels zoals vastgelegd in de financiële verordening van Zwijndrecht. Bij het voornemen tot beleidswijzigingen, beleidsbeëindiging dan wel nieuw beleid legt het college de financiële consequenties met een begrotingswijziging aan de raad voor.